

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ آموزش عالی
شورای عالی برنامه ریزی

مشخصات کلی ، برنامه و سرفصل دروس دوره
کارشناسی ارشد علوم تربیتی
آموزش بزرگسالان

کمیته تخصصی علوم تربیتی
(گروه علوم انسانی)

مصوب دویست و شصت و هفتمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی

مورخ ۱۳۷۲/۸/۳۰

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

برنامه آموزشی

دوره کارشناسی ارشد علوم تربیتی رشته آموزش بزرگسالان

گروه : علوم انسانی
رشته : آموزش بزرگسالان
دوره : کارشناسی ارشد
کمیته تخصصی : علوم تربیتی
شاخه :
کدرشته :

شورای عالی برنامه ریزی در دیست و شصت و هفتمین جلسه مورخ ۱۳۷۲/۸/۳۰ بر اساس طرح دوره کارشناسی ارشد علوم تربیتی که توسط کمیته تخصصی علوم تربیتی گروه علوم انسانی شورای عالی برنامه ریزی تهیه شده و به تأیید این گروه رسیده است برنامه آموزشی این دوره را در سه فصل (مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس) بشرح پیوست تصویب کرد و مقرر میدارد:

ماده ۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد علوم تربیتی آموزش بزرگسالان از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها و موسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند لازم الاجرا است .

الف : دانشگاهها و موسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت فرهنگ و آموزش عالی اداره میشوند .

ب : موسساتی که با اجازه رسمی وزارت فرهنگ و آموزش عالی و براساس قوانین ، تاسیس میشوند و بنا بر این تابع مصوبات شورای عالی برنامه ریزی میباشند .

ج : موسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل میشوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند .

ماده ۲) از تاریخ ۱۳۷۲/۸/۳۰ کلیه دوره‌های آموزشی و برنامه‌های مشابه موءسسات در زمینه آموزش بزرگسالان در همه دانشگاهها وموءسسات آموزش عالی مذکور در ماده ۱ منسوخ میشوند ودانشگاهها وموءسسات آموزش عالی یادشده مطابق مقررات میتوانند این دوره را دایر وبرنامه جدید راجرا نمایند .

ماده ۳) مشخصات کلی وبرنامه درسی وسرفصل دروس دوره :

در سه فصل جهت اجرا به وزارت فرهنگ وآموزش عالی ابلاغ میشود .
رای صادره دویست وشصت وهفتمین جلسه شورای عالی برنامه‌ریزی مورخ ۰۷۲/۸/۳۰ .

در مورد برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشدعلوم تربیتی آموزش بزرگسالان

بزرگسالان
۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشدعلوم تربیتی آموزش
که از طرف گروه علوم انسانی پیشنهادشده بود
با اکثریت آراء بتصویب رسید .
بزرگسالان
۲) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشدعلوم تربیتی آموزش
از تاریخ تصویب قابل اجراء است .

رای صادره دویست وشصت وهفتمین جلسه شورای عالی برنامه‌ریزی مورخ ۱۳۷۲/۸/۳۰ در مورد برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشدعلوم تربیتی آموزش بزرگسالان صحیح است بمورد اجراء گذاشته شود .

دکتر سیدمحمد شاهاشمی کلپایگانی

مورد تأیید است

وزیر فرهنگ وآموزش عالی

جهت

رونوشت : به معاونت آموزشی وزارت

اجرا ابلاغ میشود .

سید محمد کاظم نائینی

دبیر شورای عالی برنامه‌ریزی

فصل اول :

مشخصات کلی دوره کارشناسی ارشد علوم تربیتی در آموزش بزرگسالان

مقدمه :

نقش موثر نیروی انسانی متعهد و کارآمد در برنامه های توسعه ملی بر هیچکس پوشیده نیست . به همین خاطر امروزه جوامع بشری صرفاً " به اجرای برنامه های " سوادآموزی " اکتفا نکرده و برنامه های " آموزش بزرگسالان " را مطرح می کنند که برنامه های سوادآموزی قسمتی از آن را تشکیل می دهند . مسلماً ، برنامه ریزی ، اجرا ، ارزیابی و نیز تحقیق و پژوهش در رابطه با چنین برنامه هائی نیازمند آماده سازی نیروی انسانی متعهد و متخصص در آموزش بزرگسالان است . برنامه دوره کارشناسی ارشد علوم تربیتی در آموزش بزرگسالان بمنظور تربیت و تامین نیروی انسانی یاد شده تدوین و تنظیم یافته است .

۱- تعریف :

دوره کارشناسی ارشد علوم تربیتی در آموزش بزرگسالان دوره ای است که با موضوع و محتوای برنامه مشخص می گردد . در این دوره مجموعه ای از دروس اصلی و تخصصی و پایان نامه ارائه می گردد .

۲- هدف :

الف - تامین و تربیت نیروی انسانی متخصص بمنظور برنامه ریزی ، اجرا و ارزیابی برنامه های آموزش بزرگسالان .

ب - ایجاد توانائی تحقیق و پژوهش در زمینه آموزش بزرگسالان و در نتیجه تشخیص ، بررسی و ارائه راه حل در رابطه با مسائل و مشکلات موجود در آموزش بزرگسالان .

ج - پرورش نیروی تفکر منطقی بمنظور تجزیه و تحلیل ، قضاوت و تصمیم گیری در رابطه با ابعاد مختلف آموزش بزرگسالان .

د - ایجاد توانائی دربرکارگیری اصول و روشهای ترقی و علمی آموزش بزرگسالان .

ه - ایجاد توانائی در اداره نهادها ، سازمانها و مراکز آموزش بزرگسالان با بهره گیری از نظریه های مترقی مدیریت .

و - ایجاد توانائی در ارائه خدمات موثر در رابطه با دوره های آموزش ضمن خدمت و توسعه نیروی انسانی .

ز - ایجاد توانائی مقایسه و قضاوت در رابطه با ابعاد مختلف برنامه های آموزش بزرگسالان کشورهای مختلف جهان .

۳- طول دوره و شکل نظام :

دوره کارشناسی ارشد علوم تربیتی در آموزش بزرگسالان بصورت ناپیوسته ارائه شده و در آن - فارغ التحصیلان کارشناسی علوم تربیتی و سایر رشته های پس از موفقیت در آزمون ورودی و دارا بودن شرایط مندرج در آئین نامه کلی کارشناسی ارشد مصوب شورای عالی برنامه ریزی به ادامه تحصیل می پردازند.

تعداد واحدهای این دوره ۳۸ واحد بوده و طول آن ، همچنین تعداد حداقل و حداقل واحد کسه دانشجوی در یک نیمسال مجازیه انتخاب آن است ، شرایط نیمه وقت یا تمام وقت بودن دانشجوی، حداقل نمره قبولی در یک درس ، شرط معدل و مشروط شدن دانشجوی مطابق آئین نامه کلی کارشناسی ارشد شورای عالی برنامه ریزی مشخص می شود. در این برنامه ، یک واحد درسی عبارت از ۱۷ ساعت درس نظری می باشد.

۴- واحدهای درسی :

تعداد واحدهای درسی کارشناسی ارشد علوم تربیتی در آموزش بزرگسالان ۳۸ واحد به شرح زیر می باشد :

الف - دروس اصلی	۱۷ واحد
ب - " تخصصی	" ۱۷
ج - پایان نامه	" ۴
<hr/>	
جمع	۳۸ واحد

ش نقش و توانایی :

- الف- توانایی برنامه ریزی ، اجرا و ارزیابی برنامه های مختلف آموزش بزرگسالان .
- ب - توانایی اجرای تحقیق و پژوهش در زمینه آموزش بزرگسالان .
- ج - توانایی تشخیص ، بررسی ، تجزیه و تحلیل و ارائه راه حل در رابطه با مسائل و مشکلات موجود در آموزش بزرگسالان .
- د - توانایی بکارگیری اصول و روشهای مترقی و علمی آموزش بزرگسالان .
- ه - توانایی پیش بینی اوضاع و احوال آینده آموزش بزرگسالان و نتایج تصمیماتی که اتخاذ می شوند.
- و - توانایی ابداع و بکارگیری روشهای مطلوب در اجرای آموزش بزرگسالان با توجه به شرایط زمانی و مکانی موجود.
- ز - توانایی اداره نهادها ، سازمانها و مراکز آموزش بزرگسالان .

ح - توانائی مشارکت موثر در برنامه ریزی ، اجرا ، ارزیابی و تدریس در دوره های آموزش ضمن خدمت و توسعه نیروی انسانی و دوره های مشابه .

ط - توانائی مقایسه نظامهای مختلف آموزش بزرگسالان در کشورهای مختلف و نتیجه گیری مطلوب در جهت اعتلای آموزش بزرگسالان کشور .

ی - آمادگی جهت ادامه تحصیلات در دوره های بالاتر جهت تامین کادر علمی دانشگاهها و موسسات آموزش عالی .

ع- اهمیت و ضرورت :

اهمیت تربیت کارشناسان ارشد علوم تربیتی در آموزش بزرگسالان با توجه به ضرورتهای زیر مورد تاکید قرار می گیرد :

الف - بهبود کیفیت برنامه های موجود آموزش بزرگسالان کشور

ب - برنامه ریزی جهت توسعه برنامه های موجود آموزش بزرگسالان

ج - اداره مراکز ستادی و اجرایی آموزش بزرگسالان کشور با بهره گیری از نظریه های علمی مدیریت و سازمان .

د - اجرای تحقیق و پژوهش در زمینه آموزش بزرگسالان بمنظور تشخیص مسائل و مشکلات موجود و رفع آنها .

ه - مشارکت در تدریس ، برنامه ریزی ، اجرا و ارزیابی برنامه های آموزش ضمن خدمت و دوره های مشابه .

و - واگذاری امور مدیریت و کارشناسی آموزش بزرگسالان به افرادی ذیصلاح ، متعهد و متخصص .

۷- مواد و ضرایب امتحانی :

مواد و ضرایب امتحانی مورد نظر جهت آزمون ورودی دوره کارشناسی ارشد علوم تربیتی در آموزش بزرگسالان به شرح زیر مشخص می شود :

ضریب	درس
۲	الف- روانشناسی پرورشی
۲	ب- کلیات روشها و فنون تدریس
۲	ج - تکنولوژی آموزشی
۱	د - مدیریت آموزشی
۲	ه - برنامه ریزی درسی
۱	و - آمار و روشهای تحقیق
۱	ز - زبان تخصصی (علوم تربیتی)

جدول دروس اصلی برنامه کارشناسی ارشد علوم تربیتی شاخه آموزش بزرگسالان
فصل دوم : برنامه

کد درس	نام درس	تعداد		بیشتر از
		واحد	جمع	
		نظری	معم	زمان ارائه در
۱	مکتبهای فلسفی و آراء تربیتی	۳۴	۳۴	
۲	تعلیم و تربیت پیشرفته اسلامی	۳۴	۳۴	
۳	مبانی آموزش بزرگسالان	۳۴	۳۴	
۴	متون تخصصی	۳۴	۳۴	
۵	آمار استنباطی پیشرفته	۳۴	۳۴	
۶	روش تحقیق پیشرفته و کاربرد کامپیوتر در تحقیقات تربیتی	۳۴	۶۸	
۷	روانشناسی جوانان ، بزرگسالان و سالمندان	۳۴	۳۴	
۸	مشاوره و راهنمایی بزرگسالان	۳۴	۳۴	
			۱۷	

جدول دروس تخصصی شاخه آموزش بزرگسالان

بیشنازما	ساعت		تعداد واحد	نام درس	کد درس
	نظری	عملی			
	۵۱	۵۱	۳	اصول و روشهای آموزش و تدریس بزرگسالان	۱
	۵۱	۵۱	۳	نظریه های مدیریت و سازمان در آموزش بزرگسالان	۲
	۳۴	۳۴	۲	یادگیری و سوادآموزی بزرگسالان	۳
	۵۱	۵۱	۳	برنامه ریزی آموزش بزرگسالان و مداوم	۴
	۳۴	۳۴	۲	آموزش تطبیقی بزرگسالان	۵
	۳۴	۳۴	۲	طراحی، اجرا و ارزشیابی برنامه های آموزش بزرگسالان	۶
	۳۴	۳۴	۲	آموزش ضمن خدمت و توسعه نیروی انسانی	۷
			۴	پایان نامه	

فصل سوم
سرفصل دروس
دوره کارشناسی ارشد علوم تربیتی در شاخه
آموزش بزرگسالان

آمار توصیفی (۲)

کد درس (۲)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: آمار توصیفی (۱)

هدف: تشخیص رابطه مقیاس اندازه‌گیری با نوع همبستگی، محاسبه انواع همبستگیهای دو متغیری محاسبه، همبستگیهای تفکیکی، آشنائی با روش همبستگی سه متغیری.

سرفصل دزوس: (۲۴ ساعت)

مقیاسهای اندازه‌گیری مفهوم همبستگی و انواع آن

همبستگی گشتاوری پیرسون، روشهای محاسبه

مفهوم رگرسیون خطی و محاسبات آن

همبستگی رتبه‌ای اسپیرمن و کندال

همبستگی رتبه‌ای-دورشته‌ای نقطه‌ای-فای، تتراکوریک-فای دورشته‌ای

همبستگی تفکیکی و نیمه تفکیکی

و همبستگی چند متغیری

مقدمات روش تحقیق

کد درس : (۲)

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : ۲ واحد نظری + ۱ واحد عملی

پیشنیاز : آمار توصیفی (۲)

هدف : آشناسدن با انواع پژوهشهای تجربی و طبقه‌بندیهای کلی، تشخیص مراحل يك تحقيق، بدست آوردن توانائی تجزیه و تحلیل تحقیقات علمی مندرج در ژورنالها . نشریات علمی .

سرفصل دروس : (۲ واحد نظری ۲۴ ساعت + ۱ واحد عملی ۲۴ ساعت)

نقش پژوهش علمی

علم ووظایف آن- هدف های علم ، تبیین علمی، تئوری - ماهیت پژوهش علمی
ویژگیهای فرایند پژوهش علمی، روش علمی، مراحل فرایند پژوهش .
انتخاب مساله و تشکیل فرضیه

دلایل نظری و کاربردی تدوین مساله پژوهش ، ویژگیهای مساله پژوهشی
تدوین فرضیه و چگونگی تشکیل آن، منابع فرضیه و چگونگی تشکیل آن،
اهمیت فرضیهها ، کلیت و ویژگی آنها .

مفاهیم ، سازهها ، تعاریف

مفهوم ، سازه ، متغیر ، تعاریف سازنده ، تعاریف عملی

تشخیص و نامگذاری متغیرها

متغیرهای مستقل و وابسته

متغیرهای تعدیل کننده (واسطه‌ای) ، متغیرهای کنترل

دنباله مقدمات روش تحقیق

سازها، مشاهده پذیرها و متغیرهای مداخله گر
ساختن تعاریف عملی برای متغیرها، آزمون پذیری،
تکنیک های دستگاری و کنترل متغیرها

روایی پژوهش، عوامل موثر در روایی درونی و بیرونی
استفاده از گروه کنترل، معادل کردن گروههای آزمایشی و کنترل
تصادفی ساختن، استفاده از زوج های جور شده
جور کردن گروهها، استفاده از گروه به عنوان کنترل خود
استفاده از تکنیک های دیگر برای کنترل

نظریات تربیتی و مکاتب فلسفی

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : فلسفه

هدف : شناخت نظریات تربیتی فیلسوفان و مکاتب مختلف • تجزیه و تحلیل و انتقاد
از نظرات فلسفی و ارائه نظرات شخصی

سرفصل دروس : (۲۴ ساعت)

مقدمه - مفهوم و مقدمه تعلیم و تربیت و رابطه فلسفه با تعلیم و تربیت

الف -

۱- ایده آلیسم و تعلیم و تربیت

۲- رئالیسم و تعلیم و تربیت

۳- فلسفه تجدید بنای اجتماعی و تعلیم و تربیت

۴- اگزیستانسیالیسم و تعلیم و تربیت

۵- فلسفه تحلیلی و تعلیم و تربیت

ب -

۱- فلسفه ما بعد الطبیعه آرمان گرا و تربیت

۲- فلسفه ما بعد الطبیعه واقع گرا و تربیت

۳- فلسفه ما بعد الطبیعه عمل گرا و تربیت

ج -

۱- معرفت شناسی آرمان گرا و تربیت

۲- معرفت شناسی واقع گرا و تربیت

دنیالمنظریات تربیتی وکاتب فلسفی

۳- معرفت شناسی عمل گرا و تربیت

د

۱- ارزشهای آرمان

۲- ارزشهای واقع گرا و تربیت

۳- ارزشهای عمل گرا و تربیت

ه - نظریات تربیتی معاصر

۱- پایدارگراشی - نقد بر پایدارگراشی

۲- پیشرفت گراشی - نقد بر پیشرفت گراشی

۳- بتیان گراشی

۴- نظریه بازسازی، نقد بر نظریه بازسازی

و - مبارزه طلبی فلسفه وجود

۱- تدریس و یادگیری

ز - منطق و تحلیل

۱- منطق در تدریس

۲- مفهوم تدریس

۳- مفهوم تساوی

آمار استنباطی

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: ۲ واحد نظری ۱ واحد عملی

پیشنیاز: آمار توصیفی (۲)

هدف: شناخت مفهوم استنباط آماری و نظریه نمونه برداری و آشناسدن با تکنیکهای استنباطی برای دادههای فاصله ای طبقه ای.

سرفصل دروس: (۲ واحد نظری + ۱ واحد عملی)

۱- نمونه برداری و آمار استنباطی: جامعه آماری، نمونه، پارامترها و آمارها، نظریه نمونه برداری، روشهای نمونه برداری، نظریه استنباط آماری، قضیه حد مرکزی، اشتباه استاندارد آمارها، منطق آزمون فرضها، اشتباهات نوع اول و دوم، توان آزمون، حجم نمونه و رابطه اش با توان آزمون، مدل بینو فیال در آزمون فرضها.

۲- توزیع نرمال - محاسبه احتمالات از طریق توزیع نرمال

۳- تکنیکهای استنباطی برای دادههای فاصله ای

۱- مواردی که تغییر آزمون فرض و برآورد فاصله ای برآورد

میانگین جامعه (آزمونهای Z و T)

۲- مواردی که تغییر همبستگیهای دو متغیری، تفاوت

گروههای مستقل و وابسته (آزمون فرض و برآورد

فاصله ای تفاوت دو میانگین)

۳- مواردی که از دو متغیر، تحلیل واریانس، مقایسه ها

و مقابله ها (شبه، توکی، دانه)

۴- تکنیکهای استنباطی برای دادههای طبقه‌ای

مسائل يك متغیری - آزمون دو جمله‌ای - تقریب نرمال

آزمون مربع کای (خی) و شرایط آن

مسائل دو متغیری - آزمون مربع کای - جداول متقاطع و ضریب توافق

مقایسه گروههای مستقل - آزمون دقیق فیشر - آزمون مربع کای

مقایسه گروههای وابسته - آزمون مک نهار

نظریه‌های رشد

کد درس: ۲۲

تعداد واحد: ۲

تعداد واحد نظری

پیشنیاز: روان‌شناسی رشد (۲)

هدف: بررسی دقیق نظریه‌های رشد در ارتباط با ابعاد جسمانی، ذهنی، اخلاقی، عاطفی، اجتماعی و زبان (از تولد تا پایان زندگی) با توجه خاص به رابطه بین تحقیقات، نظریه‌ها و کاربردها تربیتی و آموزشی آنها در حیطه آموزش رسمی و غیررسمی.

سرفصل درسی: (۳۴ ساعت)

نظریه‌های رشد جسمانی، گزل و.....

نظریه‌های رشد ذهنی- پیاژه، پیاژه جدید، رویکرد پردازش اطلاعات

نظریه‌های رشد اخلاقی- پیاژه، کولبرگ و گیلیگن

نظریه‌های عاطفی- اجتماعی-اریکسون، ماریا و.....

نظریه‌های رشد زبان- پیاژه، چامسکی، ویکوتسکی

BIBLIOGRAPHY

- Cole, M. and Cole, S. R. (1989). The Development of Children. New York: Scientific Books Inc., W. H. Freeman and Company.
- Chomsky, N. (1982). Language and Mind. (3rd. Ed.). New York: Harcourt Brace Jovanovich.
- Ericksson, E. H. (1985). The Life Cycle Completed. New York: Norton.
- Gilligan, C. (1982). In A Different Voice: Psychological Theory and Women's Development. Cambridge. Ma: Harvard University Press
- Kohlberg, L. (1981). Essays on Moral Development. San Francisco: Harper and Row.
- Marcia, J. E. (1980). "Identity in Adolescence". In J. Adelson (Ed.), Handbook of Adolescent Psychology. New York: Wiley.
- Muuss, R. E. H. (1988). Theories of Adolescence. (5th. Ed.). New York: Random House.
- Shaffer, D. R. Developmental Psychology: Childhood and Adolescence. (2nd. Ed.), Pacific Grove, California: Brooks/Cole Publishing Company.
- Thomas, R. (1979). Comparing Theories of Child Development. Belmont, Ca: Wadsworth.
- Vygotsky, L. S. (1978). Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes Cambridge, Ma: Harvard University Press.

روش تحقیق (طرحهای تجربی پژوهش)

کد درس :

تعداد واحد: ۳

نوع واحد نظری

پیشنیاز: آمار استنباطی

هدف: آشناسدن با طرحهای ناقص، آزمایشی، حقیقی، شبه آزمایشی، پس رویدادی (همبستگی و گروه محکی) و طرحهایی برای کنترل اثرات هاتهورن و اثر انتظار

سرفصل دروس :

متضاد اصول طرح پژوهش

طرحهای کلی پژوهشهای آزمایشی

طرحهای پیش آزمایشی: مطالعه موردی تک ضربه ای

طرح پیش آزمون - پس آزمون تک گروهی

استفاده از گروه دست نخوره

طرحهای آزمایشی حقیقی طرح پس آزمون تنها با گروه کنترل

طرح پیش آزمون - پس آزمون با گروه کنترل

گروه آزمایشی گروه کنترل: تخصیص تصادفی

گروه آزمایشی - گروه کنترل: جور کردن افراد

طرحهای عاملی

طرحهای شبه آزمایشی: طرح سربهای زمانی

طرح نمونه های زمانی معادل

طرح گروه کنترل نامعادل

طرح تخصیص نظامدار با گروه کنترل

طرح پیش آزمون - پس آزمون با نمونه های جداگانه

طرح وصله ای

طرحهای پس رویدادی: مطالعات همبستگی طرح گروه محکی

طرحهایی برای کنترل انحرافات واکنشی (کنترل اثر هاتهورن و اثر انتظار)

روانشناسی تربیتی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: روانشناسی (۲)

هدف: مطالعه و تحقیق درباره اثر انگیزش در یادگیری، آشناسدن با نظریه‌های مختلف انگیزش و طرق اندازه‌گیری آن.

سرفصل دروس: (۲۴ ساعت)

- ۱- هدف‌های کلی و دقیق، تدوین هدف‌ها و توجیه آنها، ملاک تدوین هدف‌ها و طبقه‌بندی آنها
- ۲- ویژگی‌های شناختی، ویژگی‌های عاطفی، ویژگی‌های روانی- حرکتی
- ۳- تعریف یادگیری، انواع یادگیری، یادگیری از راه شرطی‌سازی- یادگیری شناختی- تشکیل مفاهیم، حافظه، فراموشی، یادگیری اکتشافی، یادگیری حسن‌مساله (یادگیری عاطفی) (طرز فکرها) (نگرشی) (علائق و ارزشها)
- یادگیری روانی- حرکتی، انگیزش و یادگیری، انتقال یادگیری
- ۴- روش‌های آموزشی: روش سخنرانی، روش بحث گروهی، روش اکتشافی (حل مساله) آموزش انفرادی- تکنولوژی آموزشی.
- ۵- در این درس فقط به مفاهیم اصلی ارزشیابی و نقش آن در بهبود فرآیند آموزش و یادگیری اشاره می‌شود. تکنیکها و روش‌های ارزشیابی در درس مجزایی به‌طور مشروح تدریس می‌شود.

نظریه‌های انگیزش در آموزش و پرورش

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: روانشناسی تربیتی

هدف: مطالعه و تحقیق درباره اثر انگیزش در یادگیری، آشناسدن با نظریه‌های مختلف انگیزش و طرق اندازه‌گیری آن

سرفصل دروس: (۲۲ ساعت)

- تعاریف، تاریخچه
- انگیزش‌ها، سائق‌ها، انتظارات و مشوق‌ها، تفاوتها و ارتباط با هم و با کل شخصیت
- انگیزش‌های اولیه و انگیزه‌های فرهنگ ساخته
- عوامل موثر فردی و اجتماعی در شکل‌گیری انگیزه‌های اجتماعی - فرهنگی و تاثیر آنها
- تفاوت‌های فردی در آنها
- انگیزه پیشرفت: انگیزه موفقیت و انگیزه اجتناب از شکست
- پویایی رفتار مبتنی بر جهت‌گیری پیشرفت: شخصیت، انگیزش و اقدام
- انگیزه‌های وابستگی و تاثیر آن در عملکرد و پیشرفت.
- بررسی اجمالی انگیزه در نظریات فروید، رفتارگرایان و روانشناسان شناخت‌گرا
- انگیزه‌های اجتماعی - فرهنگی و رابطه آن با محمل کنترل
- انگیزه‌های اجتماعی: فرهنگی و رابطه آن با انتظارات
- نظریه اسنادی و انگیزه‌های پیشرفت و اجتناب از شکست
- تفاوت‌های جنسی در انگیزه‌ها، انتظارات و مشوق‌ها به خصوص در انگیزه‌های پیشرفت و اجتناب از شکست.
- سطح آرزو (همت) و رابطه آن با انگیزه‌های اجتماعی - فرهنگی

سنجش و اندازه‌گیری

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : روش تحقیق

هدف : آشنایی با مفهوم اندازه‌گیری و ارزشیابی و انواع آزمونهای آموزشی

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت) .

۱. اندازه‌گیری

اندازه‌گیری چیست ؟ مشاهده و کمی کردن ،

اندازه‌گیری و ارزشیابی در فرآیند آموزشی

اهداف و کنشهای سنجش

۲. هنجارها

توزیع طبیعی ، نمره های معیار

انواع هنجارها (سنی ، کلاسی و درصدی)

همتراز سازی ، نیمرخها

۳. روایی (Validity)

روایی محتوای

همبستگی و پیش بینی - مفهوم همبستگی ، تفسیر ضریب همبستگی

روایی ملاکسی (همزمان و پیش بین)

روایی سازه

۴. پایایی (Reliability)

پایای و روایی ، پایایی و نمره های واقعی ،

انحراف معیار و خطای معیار اندازه‌گیری ، شاخص پایایی در برابر ضریب پایایی ،

روشهای تعیین پایایی (بازآزمایی ، فرمهای همتا ، دونیمه کردن ، کودر - ریچاردسون ۲۰- .

آلفای کرنباخ)

۵. آزمونهای شناختی

هدفهای آموزشی و آزمون ،

جدول تهیه سودهای آزمون .

آزمونهای عینی : (آزمون صحیح - غلط ، آزمون جورکردنی ، آزمون چند گزینه‌ای)
آزمونهای انشایی : (آزمون کوتاه پاسخ ، آزمون محدود پاسخ ، آزمون گسترده پاسخ)

آزمونهای شفاهی

آزمونهای عملکردی

۶. آزمونهای عملکردهای عاطفی

اندازه‌گیری عملکردهای عاطفی

روشهای جمع‌آوری اطلاعات درباره عملکردهای عاطفی (مقیاس درجه بندی رفتار ، مشاهده ،

مصاحبه ، چک لیست)

۷. آزمونهای هنجاری

آزمونهای هنجاری ،

خصوصیات روان سنجی آزمونهای هنجاری

سطح دشواری و قوه تمیز سئوالها

روایی و پایایی آزمونهای هنجاری

استاندارد کردن آزمون و هنجاریابی

۸. آزمونهای ملاکی

آزمونهای ملاکی

مقایسه آزمونهای ملاکی و هنجاری

خصوصیات روان سنجی آزمونهای ملاکی

سطح دشواری و قوه تمیز سئوالها

روایی و پایایی آزمونهای ملاکی

- منابع
1. Hopkins , K.D. and Stanley , J.C. Educational and Psychological measurement and evaluation . Englewood cliffs: Prentice - Hall, Inc
  2. Berd , R.A.(Ed).A guide to criterion - referenced test construction. Baltimore: The John Hopkins University Press.
  3. Thorndide, R.L. and Hagen , H. Technical manual : Abilities test . New Yord : Hovghton Miffein.

۴. ویلیام - ویرسما و استفن - جاورز ، "آزمون و اندازه‌گیری در علوم تربیتی" ترجمه

دکتر خوبی نژاد ، انتشارات آستان قدس رضوی .

نظریه‌های یادگیری کاربردی

تعداد واحد: ۴

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: روانشناسی تربیتی

هدف: آشنایی با نظریه‌های مختلف (رفتارگرایی- شناخت گرایی ، شرایط یادگیری ، رشدی ، اجتماعی ، پردازش اطلاعات ، دریافتگری

سرفصل دروس : (۲۴ ساعت)

۱- تعریف یادگیری

۲- انواع یادگیری

۳- رشد و یادگیری (مقایسه)

۴- نظریه‌های رفتارگرایی

الف - نظریه شرطی سازی پاسخگویی

ب - نظریه پیوندی ترندایک

پ - نظریه کاهش سائق های

ت - نظریه مجاورتی گاتری

ث - نظریه شرطی سازی کنشگر اسکینز

۵- نظریه‌های شناخت گرایی

الف - نظریه یادگیری علامتی تولمن

ب - نظریه گشتالت

پ - نظریه میدانی لوین

ت - نظریه یادگیری معنی دار کلامی آزوبل

دنباله نظریه‌های یادگیری کاربردی

۶- نظریه شرایط یادگیری گانیه

۷- نظریه رشد نگری پیازنه و برونسکر

۸- نظریه یادگیری اجتماعی بندورا

۹- حافظه و فراموشی (نظریه‌های خبر پردازشی یادگیری)

۱۰- انتقال یادگیری.

نظریه‌ها و روشهای آموزشی

کد درس ۲۹

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: نظریه‌های یادگیری کاربردی

سرفصل دروس (۳۴ ساعت)

- ۱- تعریف آموزش
- ۲- آموزش و یادگیری
- ۳- تعریف نظریه آموزش و پرورش آموزشی
- ۴- نظریه‌های آموزش و یادگیری (مقایسه)
- ۵- هدفهای آموزشی
- الف - هدفهای شناختی
- ب - هدفهای عاطفی
- ج - هدفهای روانی-حرکتی
- ۶- روشهای آموزش مهارتهای حرکتی
- ۷- روشهای آموزش کلامی
- ۸- روشها آموزش مفاهیم
- ۹- روشهای آموزش اصول
- ۱۰- روشهای آموزش حل مسئله
- ۱۱- روشهای آموزش آفرینندگی
- ۱۲- روشهای آموزش طرزفکرها (نگرش)
- ۱۳- روشهای کلی آموزش :
- الف - روش سخنرانی
- ب - روش اکتشافی

ج - روش بحث گروهی

د - روش آزمایش و پروژه های کار عملی

۱۴- آموزش برای یادگیری در حد تسلط

۱۵- آموزش به کمک روشهای تغییر و اصلاح رفتار

۱۶- آموزش به کمک روشهای تغییر و اصلاح رفتار (مسائل اجتماعی و انضباطی آموزشگاه)

منابع:

۱- شرایط یادگیری، تالیف رابرت گانیه، ترجمه جعفر نجفیزند، ۱۳۶۸

۲- روان شناسی پرورشی (روان شناسی یادگیری و آموزشی، تالیف دکتر علی اکبر سیف، چاپ چهارم

۱۳۶۸

۲- نظریه های یادگیری و آموزشی، تالیف دکتر محمد پارسا

۲- کاربرد روان شناسی در آموزش، تالیف بایلر، ترجمه دکتر پروین کدیور.

1)- To Ward a theory of instruction, Jerome Bruner?

2)- Educational psychology, N.U.Cage and C.B.

Berliner, Fourth Edition, 1989.

3)- Teacher effective ness and teacher education N.L.Cage, 1972

تعلیم و تربیت اسلامی در سطح پیشرفته

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنائی دانشجویان نظام تعلیم و تربیت اسلام است که از صدر تا کنون، مکتب و تعلیم و تعلم و برنامه و تحقیقات داشته است و اکنون حوزه‌های علمیه قم و نجف نمودار وجود آن نظام اند، آشنائی با هدفها و روشها و اصول تربیت بر اساس وحی و قرآن کریم و سنت رسول الله (ص) و ائمه معصومین و نظرات علمای اسلام که درس خوانند و تدریس کرده‌اند آثار علمی پدید آورده‌اند. اخذ ارشادات و هدایت از تعالیم عالیه اسلام بطوریکه دانشجویان ضمن شرکت در این درس معرفت به نفس و معرفت خداوند حاصل نمایند و تزکیه نفسانی مبادرت ورزد و خود را در خدمت خدا پرستان قرار دهد.

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

ویژگیهای تعلیم و تربیت اسلامی، ویژگیهای روش اسلامی، ابغاد اساسی شخصیت انسانی و تربیت اسلامی و پرورش روان، پرورش فرد و پرورش تن، اهداف تعلیم و تربیت اسلامی - پرستش، تقوا، تعلیم حکمت، تکامل انسان، همکاری، دوستی با هلال دیگر، پرورش تفکر، پرورش شخصیت اخلاقی، خطوط متقابل جان بشر - بیم و امید، خوشی و اکراه، واقعیت و تخیل، انیروی حسی و نیروی معنوی، محسوس و نامحسوس، محسوس و نامحسوس، اجبار و داوطلبی، منفی و مثبت بودن، روشهای تربیتی اسلام، تلفیق علم و عمل، توأم ساختن ایمان و عمل، تربیت عملی، روش عقلانی در تربیت اسلامی، امر بمعروف و نهی از منکر، پاداش و تنبیه، توبه و توبه‌یک روش تربیتی، دعا و نیایش.

اختلالات یادگیری

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: روانشناسی تربیتی

هدف: آشنایی با انواع اختلالات و علل احتمالی آنها و روشهایی برای رفع یا کاهش آنها

سرفصل دروس: (۲۴ ساعت)

تعریف اختلال یادگیری (Learning Disability)

شناخت عوامل موثر در ایجاد اختلال یادگیری و تعیین نظریه‌های موجود در این زمینه

اختلالات یادگیری تحولی و آموزشگاهی

اختلالات یادگیری تحولی:

الف - اختلال در دقت

ب - کمبود حافظه

ج - اختلال ادراکی

د - اختلال شناختی

ه - اختلال زبان و تکلم

شناخت یادگیری آموزشگاهی در زمینه های زیر:

الف - خواندن

ب - نوشتن

ج - حساب و ریاضیات

دنباله اختلالات یادگیری

د - مهارت‌های اجتماعی.

روش‌های ترمیم اختلالات یادگیری تجربی و آموزشی و آموزشگاهی.

ارزشیابی آموزشی

کد درس:

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: آمار استنباطی

هدف: آشنائی با مفهوم ارزشیابی آموزشی و انواع روشهای ارزشیابی و اجرای مطالعات ارزشیابی

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

ماهیت ارزشیابی آموزشی

تعریف ارزشیابی، تفاوت ارزشیابی با اندازه گیری و پژوهش، نقش ارزشیابی

در فرآیند آموزشی

هدفهای آموزشی

منابع هدفها و بیان آنها: هدفهای کلی و اختصاصی

انواع روشهای ارزشیابی

گردآوری اطلاعات درباره کارکرد یادگیرنده

نظارت بر اجرای برنامه آموزشی

هزینه های برنامه

گردآوری اطلاعات تکمیلی

دیدگاههای و عقیده های، یادگیریهای تکمیلی، اثرات جنبی طرح و اجرای مطالعات ارزشیابی

منابع بی اعتباری، گروههای مقایسه و کنترل، طرحهای ارزشیابی، ملاحظات نمونه برداری

در مطالعات ارزشیابی

تحلیل و تفسیر اطلاعات ارزشیابی

ارزشیابی و تصمیم گیری

گزارش نتایج مطالعات ارزشیابی.

راهنمایی و مشاوره

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: هیچ

هدف: آشنایی با هدفهای مشاوره و راهنمایی و نظریه‌های مختلف مشاوره و راهنمایی

سرفصل دروس: (۲۴ ساعت)

الف - محتوا

- ماهیت و اهداف مشاوره و راهنمایی
- تفاوت اساسی بین مشاوره و راهنمایی: مشاوره امر مراجع مرکزی و راهنمایی از طرف راهنماست.
- اساس چندجانبه‌ای مشاوره و راهنمایی: توجه به توانایی‌ها و رغبت‌های شخصی و امکانات محیطی.
- توجه به تحول فرد و راهنمایی‌ها و مشاوره‌های درازمدت
- توجه به این امر که علوم مختلف بخصوص علوم انسانی در مشاوره و راهنمایی دخالت دارند و مشاوره و راهنما باید کم و بیش از آنها اطلاع داشته باشد.
- مشاوره در آموزشگاه: مشاوره فردی: مشاوره گروهی: مسائل تحصیلی: مسائل شخصی و عاطفی
- فنونی که در مشاوره به کار برده می‌شود: استفاده از مباحثه، استفاده از تست‌های استاندارد و تست‌های فراقکن، مباحثه یا هم‌نشینی، مشاهده، انواع آن - توجه به تفاوت‌های فردی -

مشاوره و راهنمایی

- خدمات خاص مشاوره‌ای : بازدیدها : توصیه به افراد مرتبط یا مشخص مورد مشاوره .
- جدائی با عدم جدائی پرسنل آموزشی از پرسنل مشاوره و راهنمایی / مباحثات ، قواید و محدودیتها .
- راهنمایی تحصیلی ، راهنمایی شغلی خانوادگی و شخصی : ارتباطات آنها و تفکیک آنها .
- تنظیم برنامه راهنمایی و مشاوره : تسلط به همه مطالب ، اطلاع رسانی و تشکیل سازمان مسئول .

روان‌سنجی

تعداد واحد: ۲

کد درس: ۴۴

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: آمار استنباطی

هدف: آشنائی با مبانی نظری پرورش سوال و ساخت آزمون، محاسبه روایی و پایایی آزمونها، تحلیل عاملی

سرفصل دروس (۳۴ ساعت)

۱- نظریه آزمون چیست؟ مسایل اندازه‌گیری سازه‌های روان‌شناختی

نظریه آزمون به عنوان یک رشته علمی

۲- مقیاس‌سازی: اعداد حقیقی و مقیاس‌های اندازه‌گیری - سطوح مقیاس‌های اندازه‌گیری

رویکردهای مقیاس‌سازی در پرورش آزمون

۳- فرآیند ساخت آزمون: اهداف استفاده از نمره آزمون - رفتارهای معرف سازه - نمونه‌گیری حیطة

آماده‌سازی مشخصات آزمون

پرورش سوال - شرایط لازم سوال

۴- نمره‌های مرکب: طرح نمره‌گذاری آزمون - نمره‌گذاری متغیرهای دوارزشی

نمره‌گذاری متغیرهای چندارزشی - واریانس نمره‌های مرکب

۵- پایایی: نمره واقعی در مدل کلاسیک - شاخص پایایی و ضریب پایایی

پایایی مرکب - خطای معیار اندازه‌گیری

۶- روش‌های برآورد پایایی: روش بازآزمایی - آزمون‌های هم‌تا - روش‌های تنصیف

روش کودر - ریچاردسون - عوامل موثر بر ضریب پایایی

پایایی تفاوت نمره‌ها - تفسیر نمره‌ها

۷- رمینه نظریه و تعمیم پذیری: مطالعات G و مطالعات D - فرمولبندی ضریب تعمیم

پذیری برای طرح‌های یک وجهی. کاربرد نظریه تعمیم پذیری برای داده‌های غیررتبه‌ای -

خطای معیار اندازه‌گیری برای تصمیم‌های مطلق و نسبی - نظریه تعمیم پذیری برای

طرح‌های دو وجهی

۸- ضریب پایایی آزمون‌های ملاکی: کاربرد اندازه‌گیری‌های ملاکی - نظریه پایایی برای برآورد نمره

حیطه نظریه‌پایایی برای طبقه بندی‌های باتسلط - دقت تممیم گیری

۹- روایی: رواسازی محتوی - رواسازی ملاکی- رواسازی سازه - ضرایب روایی برای نمره‌های واقعی

۱۰- شیوه‌های آماری برای پیش بینی و گزینش : همبستگی سهمی- رگرسیون چندمتغیری تحلیل

تشخیصی
۱۱- سوگیری در گزینش : مفاهیم بنیادی - گروه‌های اقلیت و اکثریت تعاریف روان سنجی سوگیری

شیوه‌های گزینش مناسب - نقدمدلها

۱۲- تحلیل عاملی: عوامل و بارهای عاملی- چرخش - عوامل همبسته - تعداد عوامل مدل تحلیل عاملی

تحلیل عاملی تأییدی و کاوشی

Crocker, L., and Algina, J. (1986) Introduction.

to Classical and Modern test theory, New York:

CBS College publishing.

Cronbach, L.J., Gleser, G.C. and Rajaratnam, N. (1972) the

dependability of behavioral Measurements, New York:

John Wiley.

Golliksen, H. (1980) Theory of mental tests. New York:

John Wiley.

مگنوسون ، داوید. مبانی نظری آزمونهای روانی، ترجمه محمدنقی براهنی . تهران . انتشارات

دانشگاه تهران

شرنדיک ، رابرت ال ، روان سنجی کاربردی . ترجمه حیدرعلی هومن . تهران : انتشارات دانشگاه

تهران

روانشناسی اجتماعی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: روانشناسی تربیتی

هدف: آشنایی با مسائل روانشناختی مدرسه و کلاس به عنوان گروه‌های اجتماعی و آشنایی با تحقیقات موجود در این زمینه.

سرفصل دروس: (۲۴ ساعت)

تعریف روان‌شناسی از نظر تربیت - سازمان مدرسه و اصول سازمانی که باید در آموزشگاه رعایت کرد.

- تئوری نقش: نقش‌های معلم و شاگرد - تعارض‌های نقش بین مدیر و معلم و اثر آن روی شاگردان - تصور کلی از خود و نقش آموزشگاه در شکل‌گیری و تحول آن و نقش آن در پیشرفت تحصیلی شاگردان.

- انگیزه پیشرفت در شاگردان و نقش جو مدرسه و رفتار مدیر و معلمان در شکل‌گیری و تحول آن.

- خلاصه‌ای درباره رهبری مدیر و معلمان در محیط آموزشگاه و مسائل مربوط به آن.

- انتظارات شاگردان از خود و از محیط آموزشگاه و معلمان و نقش آن در پیشرفت تحصیلی - همکاری، رقابت، حسادت و سایر پدیده‌های مربوط به گروه‌های کوچک - فعال.

- تعارضات ناشی از کار و زندگی در محیط تحصیلی و چگونگی حل و فصل آنها.

- اختیار و قدرت معلم در کلاس درس و حدود و تأثیر آن روی رفتار شاگردان.

دنباله روان‌شناسی اجتماعی

- ارزش‌ها، نرم‌ها، وضوابط آموزشی و کنترلی اجتماعی در کلاس و مدرسه.
- جو اجتماعی در کلاس و محیط آموزشگاه، معنای جو اجتماعی و تئوری‌های آن، انواع آن و تاثیر هر کدام در پیشرفت تحصیلی.
- رشد و تحول سازمانی و ارتباط آن با نوآوری در تعلیم و تربیت پویای گروه.

روان شناسی شخصیت پیشرفته

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: نظریه‌های رشد

هدف: آشنائی با نظریه‌های شخصیت و روشهای اندازه‌گیری عوامل موثر در پدید آیی و تحول شخصیت.

سرفصل دروس: (۲۴ ساعت)

- تاریخچه بررسی روان شناسی شخصیت
- نظریه‌های شخصیت شامل: نظریه‌های فیزیولوژیک، نظریه روانکاوی فروید، نظریه یونگ، نظریه‌های سالیوان، نظریات سایرنو و فرویدست ها
- نظریه تیپ شناسی شخصیت بر پایه نوروپسیکولوژی و نظرات پاولف
- نظریه‌های تحلیل عوامل نظریه‌های ادواردز، کتل، آیزنک و آلپورت
- سنجش شخصیت شامل سه متدلوژی: ۱- تستهای فراقگن، ۲- آزمونهای پرسشنامه‌ای ۳- مشاهده مستقیم رفتار در محیط های طبیعی، ۴- محاسبه و مشاوره با فرد.
- عوامل اجتماعی موثر در پدید آیی و تحول شخصیت شامل: محیط خانوادگی (جو اجتماعی، خانواده)، تعلق طبقاتی اجتماعی و بررسی آن از طریق وضع اقتصادی، فرهنگ و روابط اجتماعی- شغل و حرفه، درآمد.
- تاثیر هوش و خلاقیت در پدید آیی و تحول شخصیت: ایجاد پیشرفت، اعتماد به نفس و غیره.

روشهای تغییر و اصلاح رفتار

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: روانشناسی تربیتی

هدف: آشنایی با روشهای مختلف تغییر و اصلاح رفتار

سرفصل دروس: (۲۴ ساعت)

- چرا تغییر و اصلاح رفتار: بحثی درباره ریشمبایی رفتارهای مفا بر بیان نرم ها و ضوابط تحولی اجتماعی
- نقش والدین در کنترل رفتار کودکان
- نقش گروه همگنان و همشاگردی ها در شکل گیری و تحول رفتار شاگردان
- نقش مدیر و معلم در تحول رفتار شاگردان
- نقش رسانه های گروهی در شکل گیری و تحول رفتار کودکان و نوجوانان
- کاربرد اصولی شرطی کردن عاملی برای اصلاح و تدبیر رفتار کودکان و نوجوانان: تقویت مثبت: تقویت منفی و تنبیه، برنامه های مختلف تقویت، شکل دادن به رفتارهای پیچیده، زنجیره کردن و آرون رفتارهای پیچیده.
- تغییر رنگ رش به عنوان مبنایی برای تغییر و اصلاح رفتار شاگردان
- تلقین و تلقین پذیری و اساس روانشناختی آن در تغییر و اصلاح رفتار
- تغییر جو اجتماعی گروه های کوچک و بزرگ و اثر آن در تغییر رفتار افراد
- نقش قبولی خود و انتظارات و محمل کنترل در تنظیم رفتار و اصول دستکاری هر کدام
- عدم موفقیت تحمیلی و تاثیر آن در رفتار شاگردان

دنباله روشهای تغییر و اصلاح رفتار

- تعارضات خانوادگی، فردی و آموزشی و تاثیر آنها در ایجاد رفتارهای انحرافی
- خوش بینی و بدبینی و نقش شکل و حرفه در رفتارها
- انتظارات، انگیزهها، موفقیت ها و ناکامی ها و تاثیر هر یک در تغییر رفتار.

فنون ارزیابی روانی- تربیتی

کد درس: ۴۸

تعداد واحد: (۱+۱)

نوع واحد: نظری و عملی

پیشنیاز: سنجش و اندازه گیری

هدف: آشنائی با آزمونهای سطح هوش عمومی، استعدادهای چندگانه و شخصیت

سرفصل دروس: (۵۱ ساعت)

الف: بخش نظری

- ۱- ماهیت و کاربرد آزمونهای روانی: ماهیت آزمون روانی، علل کنترل استفاده از آزمونهای روانی
اجرای آزمونها- اضطراب امتحان- آماده سازی تمرین و کارگشتگی در آزمونها
- ۲- جنبه های اجتماعی و اخلاقی روانی آزمایی: ملاحظیت مصرف کننده آزمونها- وسایل و شیوه های
سنجش- حفظ حریم خصوصی محرمانه نگهداشتن اطلاعات - گزارش نتایج آزمونها.
- ۳- هنجارها و تفسیر نمره های آزمونها: هنجارهای تحولی- هنجارهای درون گروهی نسبیت هنجارها
سنجش ملاکی
- ۴- پایایی: ضریب همبستگی - انواع پایایی- پایایی آزمونها سرعت - خطای معیار اندازه گیری
پایایی آزمونها ملاکی
- ۵- روایی: روایی ملاکی - روایی سازه- ضریب روایی و خطای برآورد- روایی آزمونها و نظریه تصمیم-
گیری- ترکیب اطلاعات حاصل از آزمونهای مختلف - کاربرد آزمونها در تصمیمات مربوط به
طبقه بندی افراد، روایی محتوی
- ۶- تحلیل ماده ها: دشواری ماده ها- روایی ماده ها- همسانی درونی - تحلیل ماده های آزمونها
سرعت - واری روایی

ب: بخش عملی

دانشجویان انتخاب، اجرای و تفسیر آزمونهای سطح هوش عمومی، استعدادهای چندگانه و
شخصیت آشنا شده و از هر گروه آزمونها، دو آزمون معتبر را روی حداقل ۵ نفر اجرا و تفسیر کنند.

منابع:

Aiken, L.R. (1991) Psychological Testing and assessment
Boston: Allyn and Bacon, Inc.

آناستازی. آ. روان آزمایی ترجمه محمدنقی براهنی. تهران: انتشارات دانشگاه تهران
شریفی، حسن پاشا. اصول روان سنجی و روان آزمایی. تهران: انتشارات رشد
بهرامی، هادی، کاربرد بالینی و تشخیصی آزمونهای فراقهرنی شخصیت. تهران: نشر دانا

منابع: خود اخذ

منابع و مآخذ

منابع آمار توصیفی (۱) و (۲)

" آمار توصیفی گلدس و استنلی ترجمه اسفندیاری و عابدی

" آمار مقدماتی " خانم امین

" آمار توصیفی " دکتر نصفت

" آمار مقدماتی " ونکات ترجمه مشکانی

همبستگیهای تفکیکی و نیمه تفکیکی کرلینجر - ترجمه سرایی

مقدمات روش تحقیق (۳)

پایتهای پژوهش در علوم رفتاری ، نوشته حیدر علی هومن

" روشهای تحقیق در علوم تربیتی ، تالیف جان بست ترجمه شایسته شریفی و نورگس طالقانی

" تحقیق در علوم تربیتی " تالیف ب ، دبلیو تاکمن ، ترجمه زهره سرمد و مهتاب اسفندیار

نظریات تربیتی مکاتب فلسفی (۱۲)

۱- فلسفه تعلیم و تربیت : دکتر علی شریعتمداری

۲- آشنایی با فلسفه آموزش و پرورش : نوشته جرج ف . ترجمه فریدون سازرگان .

آمار استنباطی (۱۲)

" استدلال آماری در علوم رفتاری: استنباط آماری " تالیف ریچارد شیولون ترجمه

علیرضا کیامنش (جهاد دانشگاهی)

"مقدمه ای بر احتمالات و آمار" تالیف آل آلدر و ادوارد بی اسلر ترجمه عباسعلی موالیسی

دنیاله آمار استنباطی (۱۴)

و جمشید جعفری شیستری (انتشار استادان دانشگاه تهران)

آمار استنباطی، تالیف گلدس واستنلی، ترجمه دکتر اسفندیاری و دکتر عابدی، انتشار
دانشگاهی

تعمیر

روش تحقیق (طرح‌های پژوهش) (۱۵)

۱- اصول آماری در طرح‌های آزمایشی، تالیف وایس و ترجمه زهره سرمد و مهتاب اسفندیاری

۲- اجرای تحقیقات تربیتی، تالیف بردس تاگمن و ترجمه زهره سرمد و مهتاب اسفندیاری

اسفندیاری

۳- روش‌های تحقیق در علوم تربیتی، تالیف جان بست و ترجمه پاشا شریفی و نرگس طالقانی

منابع خارجی:

هر منبع معتبری که دارای طرح‌های پژوهش باشد.

روانشناسی تربیتی (۱۸)

- ۱- روان شناسی تربیتی ،تالیف : دکتر علی شریعتمداری
- ۲- روان شناسی تربیتی (۲) ، ملک دانلر ، ترجمه دکتر سرمد
- ۳- روان شناسی پرورشی ،تالیف : دکتر سیف چاپ ۱۳۶۸
- ۴- طبقه بندی هدفهای پرورش ،تالیف : سلوم و ترجمه دکتر سیف
- ۵- روان شناسی تربیتی گرونیباخ جلد ۱ و ۲ تالیف گرونیباخ ترجمه مسعود رضوی
- ۶- خلاقیت در آموزشگاه :تالیف آلن بود و ترجمه دکتر خانزاده

منابع انگلیسی

- 1)- Educational psychology, third or 4th edition by cage
Berline, Houghton Mifflin co, Doston .1984.
- 2)- Educational psychology, Fifth Edition by Klaus Meier,
Harper & Row, New York, 1985.
- 3)- Psychology in the classroom, by yelon & Weintein, Mc Graw-
hill, 1977.
- 4)- Educational Psychology: Seientific foundition for educational
Pyactice by Travers Mac Mac Millon 1973 or later edition.

نظریه های یادگیری کاربردی (۱۹)

- ۱- نظریه های یادگیری، تالیف هلیگارد و باور، ترجمه دکتر محمدنقی براهنی، ۱۳۶۸
- ۲- روان شناسی یادگیری، تالیف جیمز دینر و استوارت هالسی، ترجمه دکتر محمدنقی براهنی،
- ۳- شرایط یادگیری، تالیف رابرت گانیه، ترجمه جعفر نجفی زند، ۱۳۶۸
- ۴- روان شناسی تربیتی، تالیف مک دونالد، ترجمه دکتر زهره سرمد، ۱۳۶۶

دنباله نظریه‌های یادگیری کاربردی (۱۹)

۵- روان‌شناسی پرورشی (روان‌شناسی یادگیری و آموزش، تالیف دکتر علی اکبر سیف،

چاپ چهارم، ۱۳۶۸

۶- کاربرد روانشناسی در آموزش تالیف سایلر و ترجمه دکتر پروین گدبور

- 1-learning, a survey of psychological inter oretations, winf red F. Hill, Third Edition, 1980
- 2- foundamen- t als of learning and memory ۱/ john p. Houston, Third Edition, 1286.
- 3- Essentials of learning, R.M.M. Travers, Fourth Edition, 1977.

نظریه‌های انگیزش در تعلیم و تربیت (۲۰)

- 1-Human Motivation, David c-Mc clilland, scott, foresman and company 1985.
- 2- Personality, Mativation and action, selected papers john W, Atkinson, praeger, praeger, N.Y. 1983.
- 3- Achievement Motivation, Edited by Leslie J. Fyans, Jr plenum press, New york 1980.
- 4- The psychology of Motivation and learning , K .W. Spence, Academic press, 1970
- 5- Motiyation. Theories and principles; Beck , Robert clarence: Englewood cliffs , H. J. 1978.
- 6- The motivation to work, frederick Herzberg and others Wiley and sons company, New york 1969.

دنباله نظریه‌های انگیزش در تعلیم و تربیت (۲۰)

۷. انگیزش و شخصیت، تالیف ابراهام مسلو، ترجمه احمد رضوانی، از انتشارات استان
قدس رضوی

۸. انگیزش و هیجان تالیف ادوارد، جی موری ترجمه دکتر محمد تقی براهنی، انتشارات
چهر ۱۳۴۸

منابع درسی: تعلیم و تربیت اسلامی پیشرفته (۲۲)

روش تربیتی در اسلام تالیف محمد قطب (ترجمه سید محمد مهدی جعفری)
تعلیم و تربیت اسلامی، تالیف دکتر علی شریعت‌مداری

منابع درسی نظریه‌ها و روش‌های آموزش (۲۲)

۴- کاربرد روان‌شناسی در آموزش، تالیف بایلر، ترجمه دکتر پروین کدیور

- 1)- To Ward a theory of instruction, Jerome Bruner?
- 2)- Educational psychology, N.U.Cage and C.B.
Berliner, Fourth Edition, 1989.
- 3)- Teacher effective ness and teacher education N.L.Cage, 1972

روشهای تغییر و اصلاح رفتار (۲۰)

- 1- Behavior Modification, Sidney W. Bijou & Emila Ribes- Inesta, Academic press, Hew york, 1972
- 2- Changing Human Behavior, principles & Intervention, by. Ralph K. Schwitzgebel, David A. Kolb, Mc Graw Hill, Hew york, 1974.
- 3- Modifying Retarded Behavior, John T. Neisworth and Robert M- Smith, Houghton Mifflin company, M-Y- 1973.
- 4- Behavior Modification, a practical approach of educators, by; James E. Walker, Thomas M , Shea, C- V- Mosby Company, Saint Louis 1976.
- 5- Bandura, Albert, The principles of behavior medication, 1975, Academic press, New york,
- 6- fred S. Keller, Emilio ribes- Inesta; Behavior Modification Application to education, Academic press, New york , 1974.
- 7- R.E, Ulrich, I. Stachnik & J. Mabry; Control of human behavior: From Cure to Prevention. Glenview , Illinois, Scott, forceman, 1970.

اختلالات یادگیری (۳۱)

- 1)- Kirk , Samuel A., Academic and developmental learning disabilities, 1984, Denver, love publishing co.
- 2- Lerner, Janet W., Children with learning disability. Theories, diagnosis a Teaching strategies . 3rd. Boston, Houghton Mifflin, 1981.
- 3- Smith, Corinne Roth , Learning disabilities, Boston,1983, Little Brown and co,
- 4- Gearheart, B.R., learning disabilities, Educational Strategies , 1973, The C,V. Mosly co.
- 5- Delacato , C., Neurological organization, and reading, Springfield , Ill, 1970 , charles and Thomas publishers
- 6- Bush, Wilma J., Diagnosing Learning problems , 3rd ed. columbus Ohio, Mevill Belle Howell, 1982.
- 7- Gardner, David C., Learning disabilities , Springfield, 1984, Charles C, Thomas Co.

مشاوره و راهنمایی (۲۳)

۱- اصول راهنمایی تالیف شرترز و استون، ترجمه دکتر علی شریعتمداری، انتشارات مشعل
افغان.

۲- مشاوره و راهنمایی در مدار، تالیف سی. اچ پاترسن، ترجمه یوسف اردبیلی، انتشارات
دهخدا.

۳- فنون راهنمایی اثر تر کسلر و پورث: ترجمه دکتر بهادری و غلامحسین زرکش، انتشارات
دانشسرای عالی

۴- راهنمایی و مشاوره شفلی و حرفه‌ای و نظریه‌های انتخاب شفلی، تالیف دکتر شفیع آبادی،
انتشارات رشد.

5- Guidance: Foundations, principles and Techniques; Ed Wards c. Glanz.
Allyn and Bacon, Jnc., Boston.

6- The Guidance function in Education, percival w. Hutson, A .C.C.,
New york, 1968.

دنباله مشاوره و راهنمایی (۲۳)

7- Guidance in the classroom, Stromg, Ruth May, Macmillan, New-York, 1964.

8- Counseling in Education, Koplitz, Brown Co., Iowa, 1968.

۹- انگیزش و شخصیت تألیف ابراهام مسلو، ترجمه احمد رضوانی از انتشارات آستان قدس

شیر قند

روانشناسی شخصیت (۲۴)

۱- نظریه‌های شخصیت تألیف دکتر علی اکبر سیاسی از انتشارات دانشگاه تهران

۲- ساخت، پدید آشی و تحول شخصیت: اثرمای لی ترجمه دکتر منصور، انتشارات دانشگاه تهران

۳- بخش هاشی از کتاب Individual in Society تألیف کرج و کرجفیلد

که مربوط به تأثیر تعاملات اجتماعی در شکل‌گیری و تحول شخصیت می‌باشد.

۴- آثار آیزنک، کنل و ادواردز درباره ساخت شخصیت و اندازه‌گیری آن

5- Personality, and its structure: Awholistic Mulivariate research approach, Raymond Cattell, N-Y- praeger, 1984.

6- personality development, Kagan, Jerome, N.Y. Harcourt Brace-1969.

7- Levels of personalitv, London, Rinehart and Winston, 1984.

8- Theor ies of personality: Edited by Gardner Lindzey, M.Y. Wiley, 1973.

دنیاله روانشناسی شخصیت (۲۴)

۱- انگیزش و شخصیت تالیف ابراهام سلو، ترجمه احمد رضوانی از انتشارات آستان قدس

ارزشیابی آموزشی (۲۱)

- 1)- Evaluation in Education
R.M. Wolf, 1984,
- 2)- Popham, W, James "Establishing instructional goals, 1970
- 3) Evaluation research in education by william cooley & faul
Lohnes.
- 4)- The methodology of evaluation . In R.E . Stoke (ed)
curriculum evaluation , AERA Monograph series on
curriculum Evaluation, No.1. chicago Rand McNally,
- 5)- popham, W.J. "Educational evaluation , 1977.
- 6) popham, W.J. Q Modern educational measurement, 1981.

روانشناسی اجتماعی در تعلیم و تربیت (۲۲)

- 1)- The Social psychology of Education, C.M. Fleming London,
Butler and Tanner- 1967
- 2)- The Social psychology of Education, David W- Johnson, New york
Holt Rinchart and Winston 1970.
- 3)- Individual in the society, Kretch and krechfield.
- ۴- فرد در اجتماع : تالیف گرج و گرجفیلد، ترجمه قسمتی از متن فوق توسط مرحوم دکتر
صناعی
- ۵- روان‌شناسی اجتماعی، تالیف اوتو کلاپن برگ ترجمه دکتر علی محمد کاردان، انتشارات
دانشگاه تهران
- ۶- روان‌شناسی اجتماعی، تالیف زان استومرل، ترجمه دکتر علی محمد کاردان.
- ۷- روان‌شناسی اجتماعی، تالیف مزونوف، ترجمه دکتر علی محمد کاردان.

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی

بسم الله

تاریخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۵

شماره ۱۱۳/۲۶۶۲

دستورالعمل اجرایی موضوع کاهش سقف واحدهای درسی
دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد
مصوب جلسه ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۲

- ۱- گروه‌های برنامه ریزی موظفند حداکثر ظرف مدت ۶ ماه برنامه‌های مصوب مربوط به خود را بازنگری کرده و سقف واحدها را تا حد مجاز کاهش دهند.
- ۲- برنامه‌های اصلاح شده از تاریخ ابلاغ، برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می‌شوند لازم الاجرا است.
- ۳- دانشجویان شاغل به تحصیل می‌توانند براساس سقف تعیین شده در برنامه جدید، به تشخیص گروه آموزشی مؤسسه ذی ربط و با رعایت شرایط زیر فارغ التحصیل شوند:
  - ۳-۱: واحدهای درسی الزامی دوره را اعم از عمومی، پایه، اصلی و تخصصی تا سقف مجاز در برنامه جدید، گذرانده باشند.
  - ۳-۲: برای رشته‌هایی که هنوز برنامه جدید آنها ابلاغ نشده است، سقف واحدها در دوره کارشناسی برای رشته‌های فنی و مهندسی ۱۴۰ واحد و برای سایر رشته‌ها ۱۲۵ واحد و برای دوره کارشناسی ارشد ۲۲ واحد است.
  - ۳-۳: آن دسته از دانشجویانی که در مشمول بند ۳-۱ قرار نمی‌گیرند یعنی تعداد واحدهای گذرانده شده آنها کمتر از حد مجاز است، می‌توانند از نیمسال تحصیلی بعد کمبود واحدهای درسی خود را تا سقف تعیین شده برابر برنامه جدید بگذرانند، در این صورت:
    - الف: کلیه واحدهای گذرانده شده قبلی دانشجوی، حتی اگر در برنامه جدید حذف شده باشد، پذیرفته می‌شود.
    - ب: در سبانی که در برنامه جدید با تعداد واحد کمتر یا بیشتر عرضه شده‌اند و دانشجویان درس‌ها را قبلاً گذرانده است، براساس همان تعداد واحد گذرانده شده از وی پذیرفته می‌شود و نیازی به گذراندن واحدهای اضافی برای آن دروس را ندارد.
    - ج: گذراندن در سبانی از برنامه قدیم که در برنامه جدید حذف شده است، برای دانشجویانی که آن درس را نگذرانده‌اند الزامی نیست.
    - د: برای فراغت از تحصیل در دوره‌های کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ناپیوسته و کارشناسی ارشد پیوسته گذراندن کلیه دروس عمومی (مصوب جلسه ۲۸۲ مورخ ۱۳۷۲/۶/۲۰ شورای عالی برنامه ریزی) الزامی است.

مقرر جلسه ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی، مورخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۲ در مورد دستورالعمل اجرایی کاهش سقف واحدهای درسی دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد صحیح است جهت اجرا ابلاغ شود.

دکتر سیدمحمد رضا چاشمی کلپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

رونوشت: معاونت محترم وزارت فرهنگ و آموزش عالی و

معاونت محترم آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و

رئیس محترم دانشگاه آزاد اسلامی

خواهشمند است دستور فرمایید به واحدهای مجری ابلاغ نمایند.

سیدمحمد کاظم نائینی

رئیس هیأت عالی برنامه ریزی

تاریخ ۱۳۷۳/۱۱/۲۴

شماره ۷۳/۲۶۴۹

بیوست

بسم الله

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی

حداقل و حداکثر واحدهای درسی درمقاطع مختلف آموزش عالی
(مصوبات جلسات ۲۹۱ و ۲۹۲ مورخ ۱۳۷۳/۱۰/۲۵ و ۱۳۷۳/۱۱/۹)

شورای عالی برنامه ریزی

شورای عالی برنامه ریزی به پیشنهاد گروههای برنامه ریزی و براساس بازنگری روی برنامههای آموزشی، حذف دروس ناموفق و واحدهای غیرضرور و انجام شاخهها در بعضی از رشتههای تحصیلی، حداقل و حداکثر واحدهای درسی مقاطع مختلف آموزش عالی را به شرح زیر تصویب کرد این مصوبات از تاریخ تصویب قابل اجرا است و به موجب آن مصوبات قبلی لغو میگردد.

۱- دورههای کاردانی حداقل ۶۷ و حداکثر ۷۲ واحد
۲- دورههای کارشناسی حداقل ۱۳۰ واحد و حداکثر ۱۳۵ واحد (برای رشتههای مختلف فنی و مهندسی حداکثر ۱۴۰ واحد)

۳- دورههای کارشناسی ناپیوسته حداقل ۶۵ و حداکثر ۷۰ واحد

۴- دورههای کارشناسی ارشد ناپیوسته حداقل ۲۸ و حداکثر ۳۲ واحد (که از این تعداد ۴ تا ۱۰ واحد اختتامی به پایان نامه دارد).

۵- دورههای کارشناسی ارشد پیوسته حداقل ۱۷۲ و حداکثر ۱۸۲ واحد

۶- دورههای دکتری Ph. D. حداقل ۴۲ و حداکثر ۵۰ واحد (که از این تعداد ۱۶ تا ۲۰ واحد می تواند اختتامی به رساله داشته باشد، در این صورت:

الف: گروههای برنامه ریزی موظف اند کلیه برنامههای مصوب رشتههای مربوط به خود را بررسی کرده و با حذف واحدهای غیر ضرور، سقف واحدها را در مقاطع مختلف تحصیلی به سطح تعیین شده فوق کاهش دهند.

ب: این تقلیل واحدها و برنامههای جدید برای دانشجویان ورودی سالهای تحصیلی ۱۳۷۳-۷۴ و بعد از آن قابل اجرا است.

ج: دانشجویان ورودی قبل از ۱۳۷۳ نیز میتوانند وضعیت تحصیلی خود را با برنامه جدید تطبیق دهند، در این صورت تطبیق واحدها و دروس با برنامههای جدید حسب مورد بر عهده شورای آموزشی گروه یا کمیته تحمیلات تکمیلی مؤسسه ذیربط است.

رای شماره جلسات ۲۹۱ و ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی در خصوص تقلیل واحدهای درسی در مقاطع مختلف تحصیلی صحیح است به برهان اجرا گذارده شود.

دکتر سید محمد رضا هاشمی کلپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

رونوشت: معاونت محترم آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی
معاونت محترم وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
و رئیس محترم دانشگاه آزاد اسلامی
خواهشمند است به واحدهای مجری ابلاغ فرمائید.

سید محمد کاظم نائینی

۳۱۹

دبیر شورای عالی برنامه ریزی